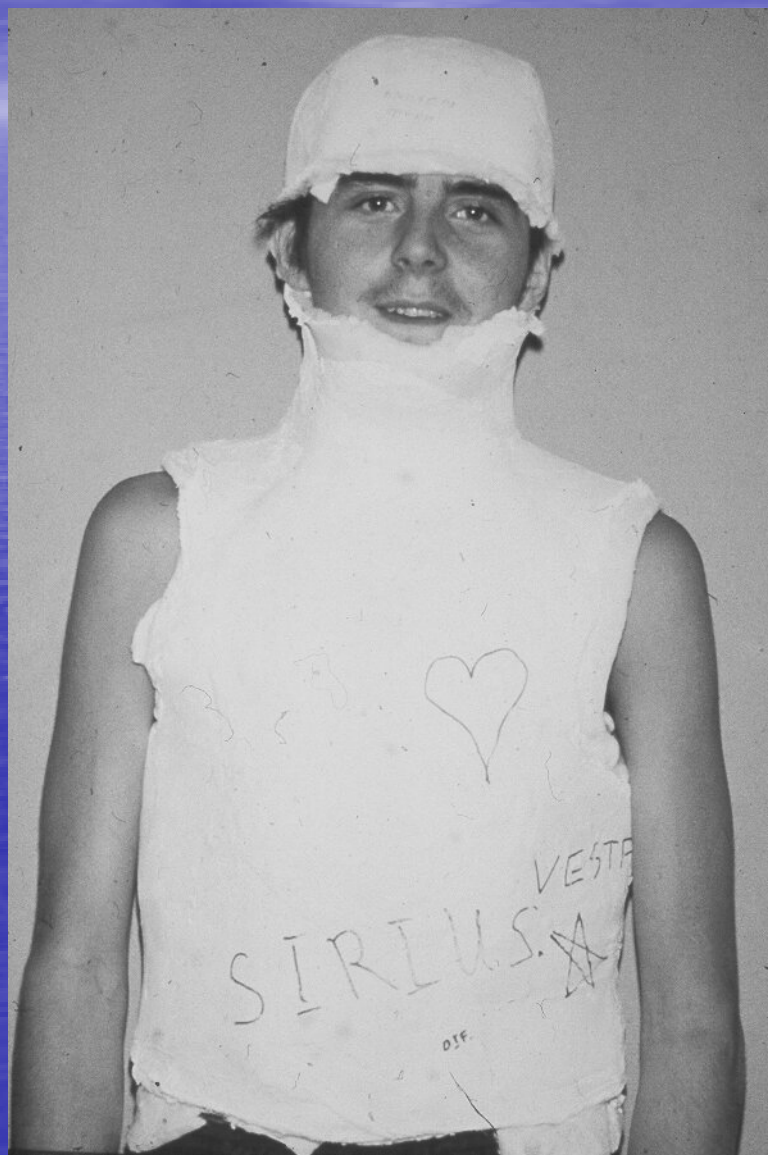

Halovestis meðferð: Halldór Jónsson jr

Halovesti

- Saga
- Útlit
- Eiginleikar
- Ókostir
- Helstu áverkar
- Ásetningaraðferð
- Eftirmeðferð
- Framtíðin

Saga halovestisins

- Perry og Nickel 1959
- Stálhringur á höfuð
- 4 skrúfur inn í kúpu
- Venjulegt skrúfjárn
- Stálteinar niður í bol

Útlit

- Stáli breytt í koltrefjar (MR)
- Vesti í polyetylen plast
- Silgjur og skrúfur segulþolnar
- Halohringur í skeifu
- Skyndiopnun á framvesti

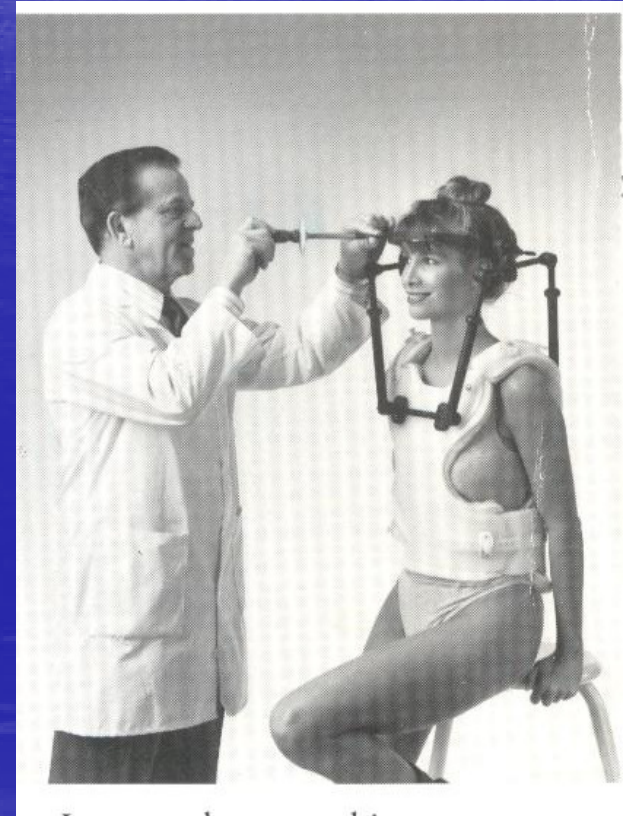

Eiginleikar

- “Ytri festing” á hálshrygg (Ex-fix)
- Stöðgar efri hálshrygg mjög vel
- Stöðgar neðri hálshrygg ekki vel

Ókostir

- Mikið eftirlit og óvissa v/
 - - brotalega getur versnað
 - - taugaeinkenni geta versnað
 - - sýking við höfuðpinna
 - - þrýstingssár á axlir og bol
 - - innilokunarkennd
 - - lungnabólga
 - - mikill stirðleiki eftir meðferð

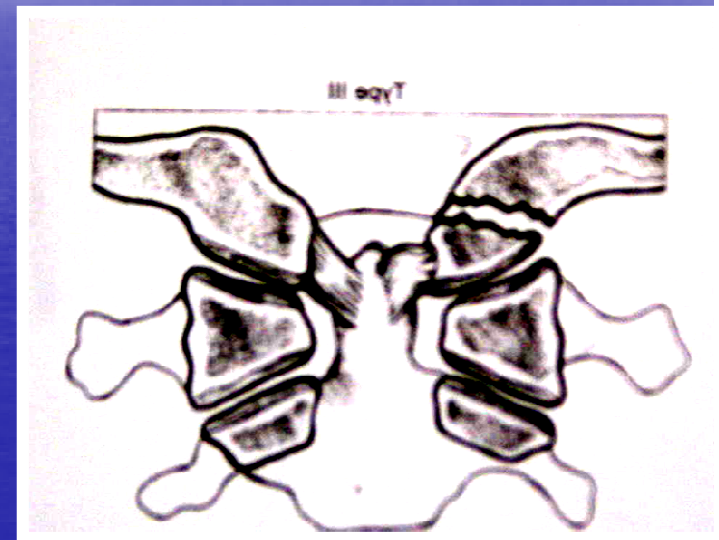
Helstu áverkar:

- efri hálshryggur = C0 – C2

- C0: Liðbrot á kúpubotni (Occipital condyle)
- C1: Banakringlubrot (Jeffersson)
- C2: Standliðsbrot:
 - fremri (Dens) og aftari (Hangmans)

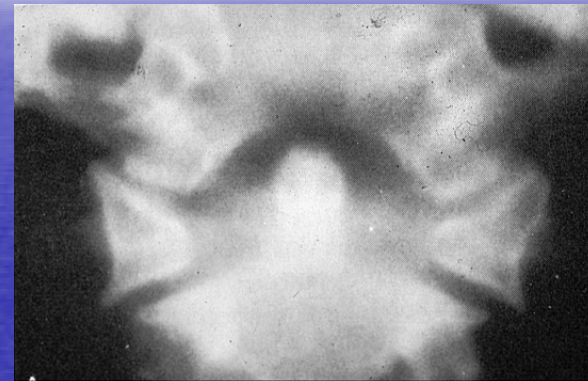
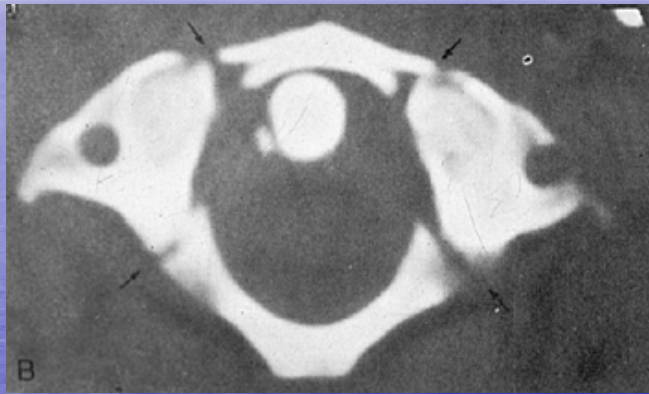
Liðbrot á kúpubotni

- Axial áverki
- Mjög óstöðugt brot
- Stundum banvænn áverki

Banakringlubrot

- fyrst lýst af Jefferson 1921

> 7mm

Röntgenológískt mat á stöðugleika:

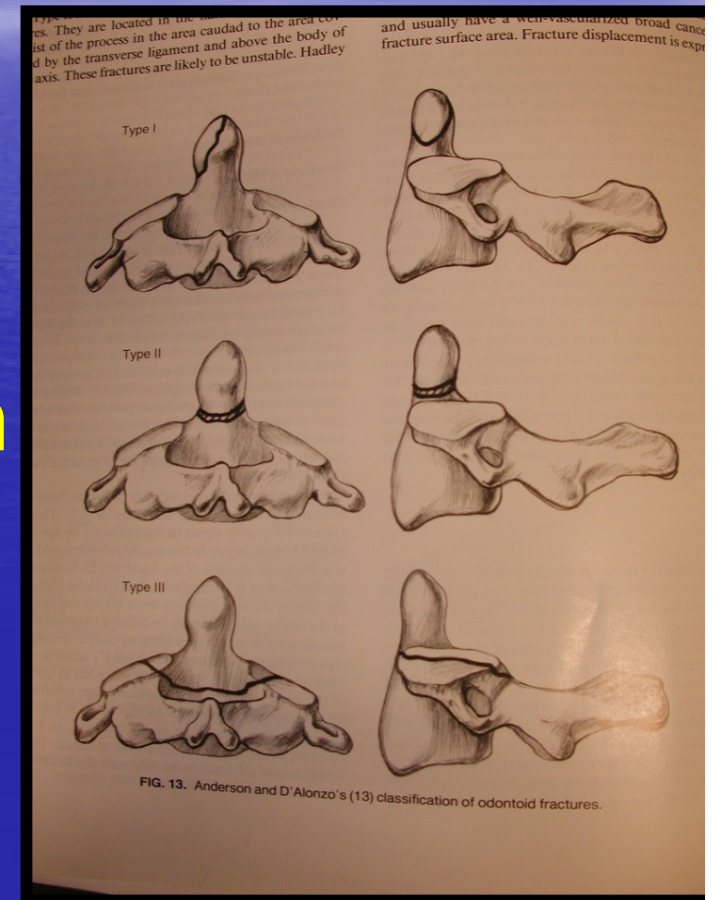
Stabilt, ef samanlögð gliðnun < 7mm – Philadelphia kragi
Ostabilt, ef samanlögð gliðnun = eða > 7mm – Halo vesti

Um 50% líkur á að brot eða áverki verði á öðrum hluta háls hryggjar samfara áverka á Atlas

Standliðsbrot

Flokkun Anderson D'Alonzo 1974 í 3 gerðir

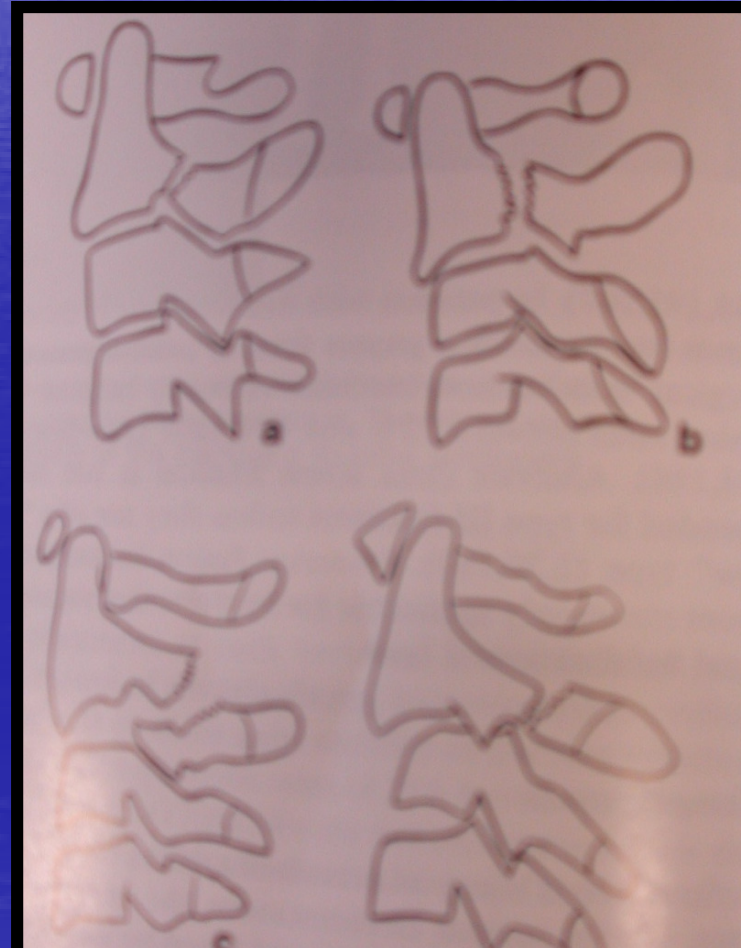
- **FREMRI:**
- **1. Afrifa á toppinum**
– -stábílt brot
- **2. Brot í basis á pinnanum**
– - viðkvæmt brot
- **3. Brot niður í bolinn**
– - instabílt/stabílt

60% af öllum hálsbrotum í efri háls hrygg hjá 60 ára og eldri gerast í pinnanum

Standliðsbrot

- AFTARI:
- Traumatísk spondylolýsa á C2
 - - stábil
- Stundum líka diskskaði C2-C3
 - – þá óstábil

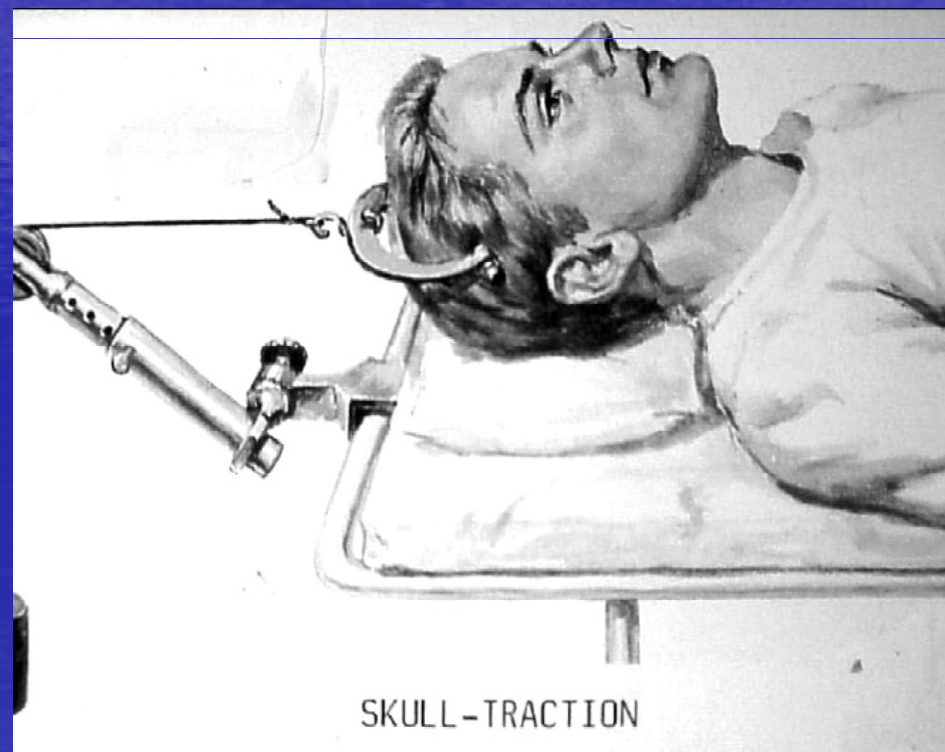

Akút meðferð!

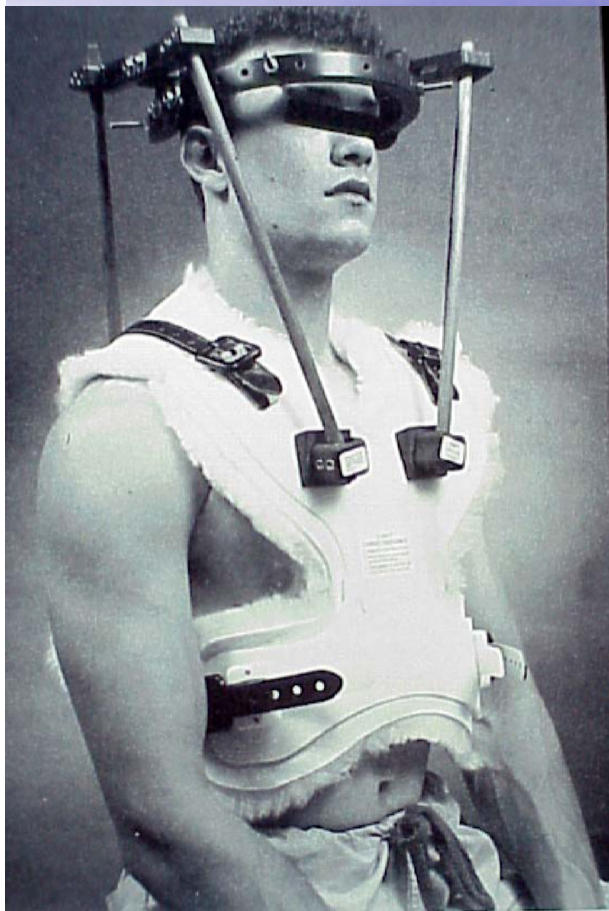
Þyngd fyrst < 3 kg

- Max. Strekkur < 1/3 líkamsþyngd
- Þétt eftirlit
 - ath neurologiu
 - ath röntgen – hliðarmynd

Gardner-Wells strekkur

Almenn meðferð!

Stöðugur áverki: Philadelphia hálskragi

Óstöðugur áverki: Halóvesti

Meðferðartími 8 vikur

Undantekning í 12v:

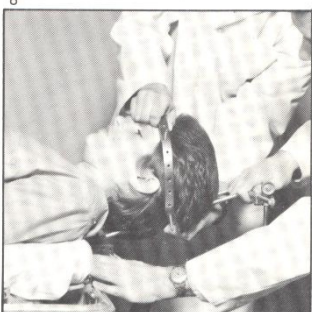
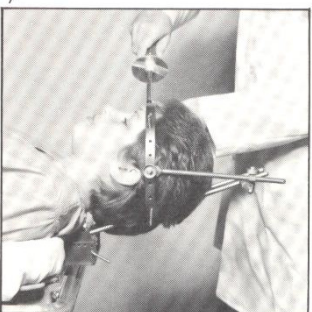
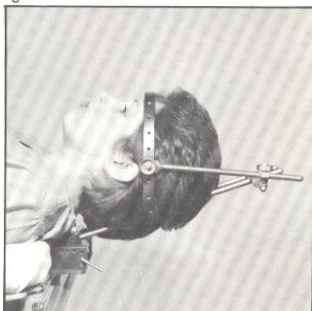
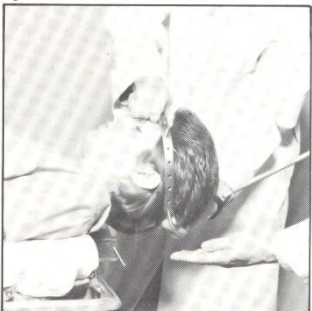
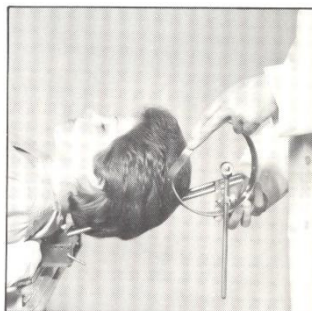
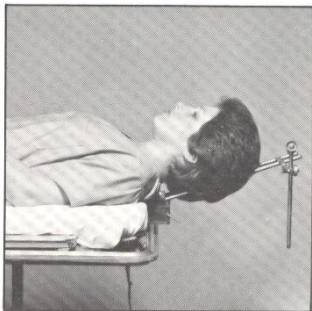
- Mikið gliðnað Jeffersons brot
- Dens brot II
- “Flókin brot” (efri og neðri hálshryggur)

Frábending:

Sjúklingar með höfuðkúpubrot

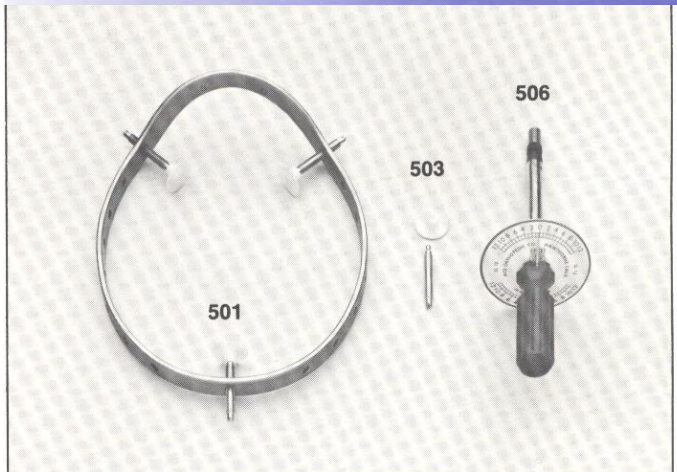
Ósammvinnuþýðir sjúklingar (geð, aldur, fíklar)

Ásetningaraðferð

1. Sitjandi?- í rúmi?- á skurðarborði?
2. Gegnumlýsing?
3. Mátta rétta stærð af skeifu og vesti
4. Stilla skeifu af, deyfa og skrúfa
5. Klæða í vesti
6. Skrúfa hliðarfestingar á skeifuna
7. Renna stögum í gegn niður í vesti
8. Stilla höfuð og háls í "réttstöðu"
9. Gegnumlýsing
10. Lokaherða með átakslykli

Ásetningaraðferð

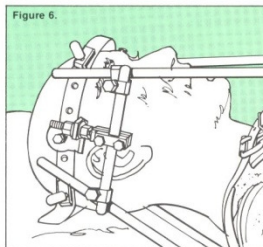
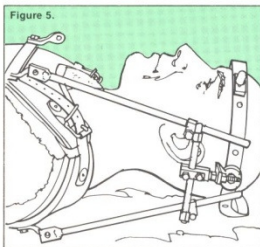
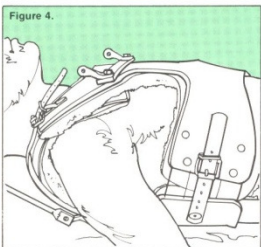
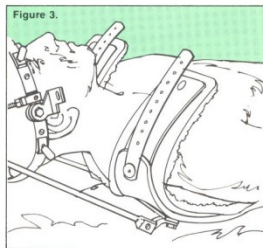
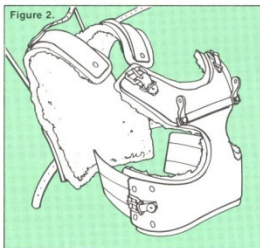
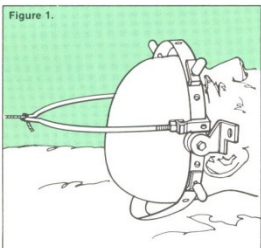

1. Sitjandi, í rúmi, á skurðarborði
2. Gegnumlýsing?
3. Mátu rétta stærð af skeifu og vesti
4. Stilla skeifu af, deyfa og skrúfa
5. Klæða í vesti
6. Skrúfa hliðarfestingar á skeifuna
7. Renna stögum í gegn niður í vesti
8. Stilla höfuð og háls í "réttstöðu"
9. Gegnumlýsing
10. Lokaherða með átakslykli

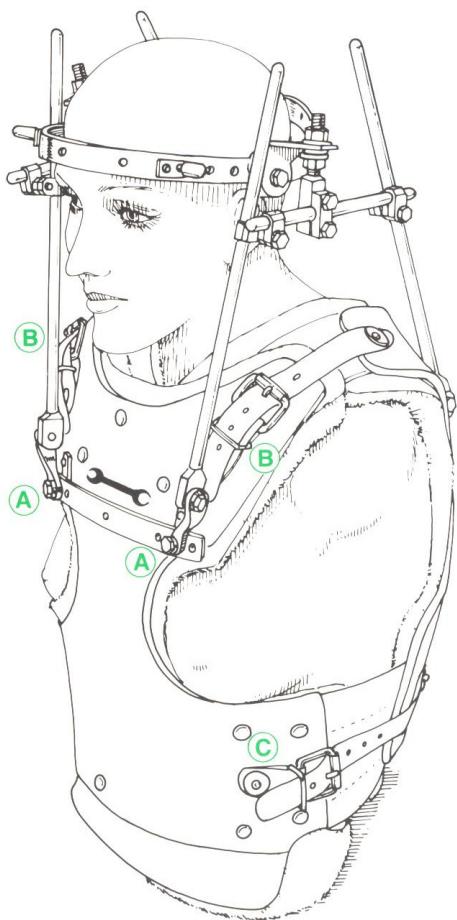

Ásetningaraðferð

1. Sitjandi – liggjandi?
2. Gegnumlýsing?
3. Mæta rétta stærð af skeifu og vesti
4. Stilla skeifu af, deyfa og skrúfa
5. Klæða í vesti
6. Skrúfa hliðarfestingar á skeifuna
7. Renna stögum í gegn niður í vesti
8. Stilla höfuð og háls í "réttstöðu"
9. Gegnumlýsing
10. Lokaherða með átakslykli

Eftirmeðferð

1. Hjúkrun á deild; verkir, áfall
2. Sjúkra- og iðjubjálfun; sjálfbjarga
3. Eftirlit læknis í GD með broti, pinnum og vesti: 2, 4, 6, 9, 12v
4. Mjúkur hálskragi 4v, sjúkrabjálfun
5. Loka eftirlit með rtg 24v = 6m

Framtíðin !

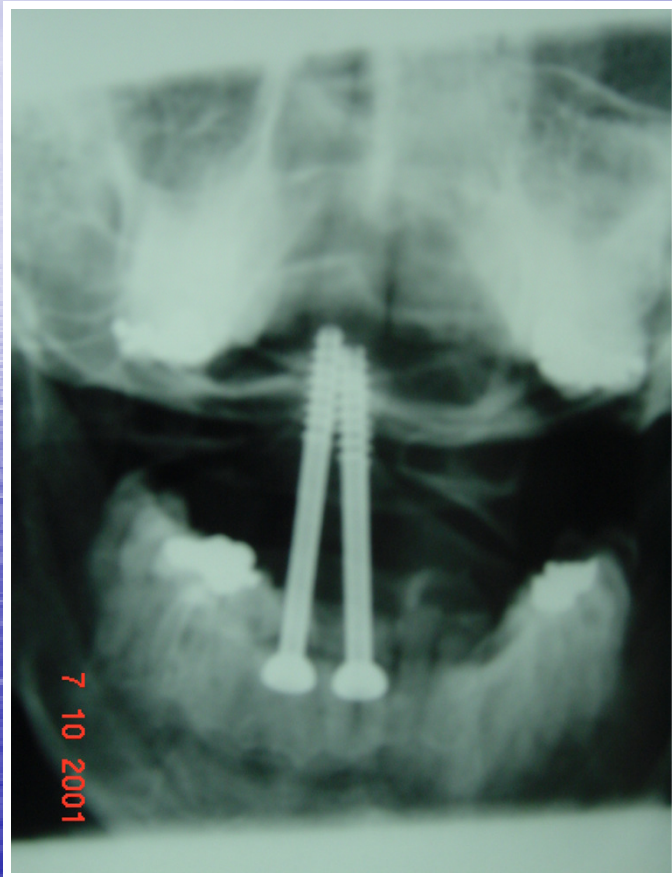
Hálshryggjaráverkar: innri festingar

Aðgerðarábending f efri háls hrygg

- Áverki sem réttist ekki "lokað"!
- Áverki sem hliðrast eða grær ekki við eftirlit
- Vaxandi taugaeinkenni
- Sjúklingur sem þolir ekki halovest-meðferð

Dens brot II – Böhler ađgerđ

Dens brot II – Magerl ađgerđ

Leynibrot: v/ beinþynningar

Hangman

Löng aftari spenging C0-C5

Takk fyrir 😊